בס"ד כב' שבט תש"פ

"ישיבישע בלאט"

"שאלות" ו"מראי מקומות" על ה"דף – היומי"

ברכות מה.

דחנקתיה אומצא וכו', והאם צריך להגיע לזה כדי שלא יהיה לצמאו? עי' רא"ה באור הלכה ומ"ב רד' ז', ולגבי ברכה שלאחריו: עי' תוס' דחנקתיה ובראב"ש סימן מג', ולגבי אכילת דבר האסור, או חולה ביוה"כ אי דומה לשותה שלא לצמאו: עי' ב"י רד' ובדרישה שם סק"ב

ר"ט אמר בורא נפשות רבות וכו', ובמה נחלקו בברכ ראשונה או אחרונה? עי' רש"י ותוס' עירובין יד:, ועי' ריטב"א רא"ש וצל"ח, ועי' שערי תשובה רז' סק"א חברכי יוסף רד' ג'

חייבין לזמן, חיוב זימון האם הוא מה"ת או דרבנן? עי' ר"י, טור קפח' ו' בשם הראב"ד, קרית ספר ברכות ה' י'

אכל דמאי, אמאי כתב בלשון יחיד? עי' צל"ח.

אין מזמנין עליו, ויל"ע אי מברכין על אכילת איסור? עי' ראשונים כאן, רמב"ם וראב"ד ברכות א' יט'.

האם מודרים אחד מלחמו של השני יכולים לזמן? עי' תוד"ה אכל, רא"ש סי' ב', באור הגר"א קצו ה'.

רש"י ד"ה עד כמה חכו', ביאר לגבי להוציא, ומה שלא כתב לגבי זימון כפשוטו? עי' מהרש"א, צל"ח, פנ"י ורש"ש.

מנה"מ וכו' דאמ"ק 'גדלו לה' איתי וגו', ולקמן מח: יליף לה מקרא ד'את ה' אלוקיך וגו'? בפנ"י כתב דמכאן יליף דממנין ג' אפשר לזמן, והעמק שאלה עקב קמו' א' כתב דמהכא יליף את החלק שאחד מוציא אחרים בברכה ולא מה שאומרים בברכה עי"ש.

אין המתרגם רשאי להגביה קולו יותר מן הקורא, והאם רק בשעה שמדבר עמו או גם כשמתרגם לעם? עי' תוד"ה בקולו בשם הרי"ף עי"ש עוד בברכת ראשומהרש"א, ועי' ברמב"ם ת"ת ד' ג' וכס"מ שם.

אם רצו לזמן אין מזמנין, ועי' תוס' חולין קו. דצריכים להחלק וטעם הדבר: עי' פנ"י

שלשה אין שנים לא, בבאור הראיה: עי' רש"י ותוס' ועי' פנ"י וצל"ח, וע"ע תוס' ר"י החסיד, תורא"ש ורשב"א.

מאי עמא דבר. היאך מוכנים וכבר נהגו לברך בתחלה שהכל ובסוף ברכת נפשות רבות וחסרונן על כל מה שברא:

הדרן עלך כיצד מברכין

שלשה שאכלו וכו' לזמן. להזמין יחד לברוך ברכה בלשון רבים כגון נברך: **שנעלם** תורה אור

פרומפו. קס"ד (ה) פרומפ מעבר שם שעל הלוי לספרים: **מעבר פני שנפדה.** להפילו בתחילה חוץ לירוקלים ואת פדיונו יעלה לירוקלים ויאכל: **וסעמא.** שמעמס בסעודה ואכל עמהם כדי לסעדם עמהם לזמון וכלל הני אצמריך לתמעינן אע"ג דתמן לאיסור לין כתן ברכה בעבירה כדמפרש ואזיל בגמרא: **עד כמה מזמנין.** כמה יאכל עמהם ויתחייב עמהם בזימון ובפקא מיכה להוליאם ידי חובתן אם יתנו לו הכוס לברך: **גבי' מפ"מ.** דשלשה לחויס לברכת לירוקו: **גדלו לה' אתי.** מרי שלשה וכן אחרת הכו גודל ביחוד אומר לעניים: **אין רשאין ליחלק.** ולברך כל אחד לעצמו דמפקינו לה לתורת זמון: **שלשה אין שנים נא.** ה"פ דמדקתני אין רשאין ליחלק שמע מינה דשלשה מזמנין שנים אין מזמנין ואתיא רבא דאי אמרת שנים כמי אם לא לו מזמנין אמאי אין אחד רשאי ליחלק ליזיל הוא ולא מפקעם ברכת זמון בהכי ויזמנו שנים: **שאני הכא דסוקבנו בחוכם מעיקרא.** ולו אזיל הוא מפקעם להו חובה וקמנו להו ברשות וגדול המעוה ושמה ממי שאינו מעוה ושמה: **אוכל עמהם.** אין כאן נתוה דמיאת להו דמייתי להו לידי זמון ואי שנים מזמנין אמאי כי אתא להו בלאו דידיה נמי לא כעו מזמני: דניחא

דחנקתיה אומצא: רבי טרפון אומר בורא נפשות רבות וחסרונן: *אמר ליה רבא בר רב חנן לאביי ואמרי לה לרב יוסף הלכתא מאי אמר ליה * "פוק חזי מאי עמא דבר:

הדרן עלך כיצד מברכין

שלשה שאכלו כאחת חייבין לזמן אכל דמאי ומעשר ראשון שנטלה תרומתו מעשר שני והקדש שנפדו והשמש שאכל בזית והכותי מזמנין עליו אכל טבל ומעשר ראשון שלא נטלה תרומתו ומעשר שני והקדש שלא נפדו והשמש שאכל פרות מכזית והנברי אין מזמנין עליו נשים ועבדים אין מזמנין עליהן *עד כמה מזמנין עד בזית ר' יהודה אומר עד בביצה: **גבי** מה"מ אמר רב אסי דאמר קרא גדלו לה' ארתי ונרוממה שמו יחדו רבי אבהו אמר כי שם ה' אקרא הבו גודל לאלהינו אמר רב חנן בר *אבא מנין לעונה אמן שלא יגביה קולו יותר מן המברך שנאמר גדלו לה' ארתי ונרוממה שמו יחדו אמר ר' שמעון בן פזי מנין שאין המתרגם רשאי להגביה קולו יותר מן הקורא שנאמר משה ידבר והאלהים יעננו בקול שאין תלמוד לומר בקול ומה תלמוד לומר בקול בקולו של משה תניא נמי הכי אין המתרגם רשאי להגביה קולו יותר מן הקורא ואם אי אפשר למתרגם להגביה קולו כנגד הקורא ימעך הקורא קולו ויקרא: אתמר שנים שאכלו כאחת פליגי רב ורבי יוחנן חד אמר אם רצו לזמן מזמנין וחד אמר אם רצו לזמן אין מזמנין תנן שלשה שאכלו כאחת חייבין לזמן שלשה אין שנים לא התם חובה הבא רשות תא שמע * "שלשה שאכלו כאחת חייבין לזמן ואין רשאין ליחלק שלשה אין שנים לא שאני התם דקבעו להו בחובה מעיקרא תא שמע "השמש שהיה משמש על השנים הרי זה אוכל עמהם אע"פ שלא נתנו לו רשות היה משמש על השלשה הרי זה אינו אוכל עמהם אלא אם כן נתנו לו רשות שאני התם דניחא

ולאי אם גמרו סעודתם יחד חייבים לזמן אכל רשאין לגמור זה בלא זה ולברך: **אבל** טבל אין מזמנין עליו. דומיא דאמר בערכין (דף ד.) הכל מפערכין לזמון בכסים ליים ויבריאלים ופריך פסיקתא ומאי לא גריסא לף על גב דתרומה ויבריאל מוקין אלמא לף על גב דתרומה אסורה ליבריאל אחרי שהכהן יכול לברך עם יבריאל לאכול בחולין מפערכין לזמון והכא נמי כהי דחד מנייהו אכל טבל דאין ראוי לאחריים אמאי שהכהן יכול לברך אם לא שמה אכילה דלא חזיא לף לכהן אכל תרומה לכל הפחות ראויים לכהן האוכלה *והיא הדין אם אכלו שלמתן טבל דאין חייבים לזמן (נב"ק פ"ט דפ"ד) הרי שנגל סאה חטין וטחנה יותאמאה ואכלה ומברך עליהן אינו מברך אלא מכלן מכלן היה אומר רבינו יהודה דשלשה שאכלו והאחד היה מודה הכולה מן שנים והוא אוכל מעלו יכול להמברך עמהם לזימון דעכו דאינו ראוי לאכול עמהם הם ראויים לאכול עמו וכן לענין המזהר מפת של נכרי אבל אם שלמתן מודדין הכולה זה מזה אין מפערכין אע"פ שיכולים לשאול על דרכם הסמתה מיכה אל מקום. ואל"ת היכי מייתי ראיה ממשה והא גריך לאתויי דמשה היה מתרגם ולא היה מרים קולו יותר מהקב"ה שהיה קורא והוא מכיא שהקב"ה היה קורא ומשה היה מתרגם ופירש רב אלפס בקולו של משה משמעות משה בכל כחו היה עושה כדי להשמיע קולו לכל העם אבל הקב"ה לא היה גריך להרים קולו שהרי לא היה מדבר אלא למשה לבד ואפילו הכי היה מגביה קולו כדי שלא יהא קולו של משה המתרגם רם יותר מקולו של הקב"ה שהיה קולו: **אם** רצו לזמן אין מזמנין. פירש"י וכן לענין המוליא ואחר ברכות אין מחאחד מכרך לחוליא חברו לגבי הא דאמר אביי נקטינן שנים שאכלו כאחת מוציא ליחלק ולברך כל אחד לעצמו בין ברכת המוליא בין ברכת המזון לגבן רש"י לקמן ולא נחיגת דלעיל פרק כיצד מברכין (דף לב.) כעובדא דבר קפרא נתן כר קפרא רשות לאחד לברך ושנים הוו התם ועוד אי הוו שלשה התם לא הוו שם אלא פירות וכן נמי אמרינן לקמן (דף מב.) דעל המאור אחד מברך לטלן ע"כ ליל דבברכה דאשונה מוליאין זה את שנים לכ"ע ומשעם האוכל ויושבין לאכול יחד דשמן לגרף ואחד מברך לחוליא חברו לאכל בברכה של סוף שעודה שמשתלקין זה מזה לגיך לברך כל אחד לעצמו ויש, מתרצים דיש חלוק בין ברכת המוליא דלא הויא כי אם דרבנן ע"כ מוליאין זה את זה לאכל בבהמ"ז שהיא מדאורייתא לעם שהמזיכו*:

שלשה שאכלו כאחד אין רשאין ליחלק. מפרש"י אמאי אין רשאין ליחלק כאחד מפני הנשים כיון דב' נמי מזמנין ליזיל הוא והא לא מיפק' ויל דשיקר ברכתו *סמיך אסיפא דקתני ד' אין רשאין ליחלק אע"פ שיש מכאן וב' מכאן והוי כמו וכו' ומכאן אמאי בברכה מקומות ומיומה אל"ב אמאי לא מקבי מן הסיפא בהדיא ע"כ פירש רבינו יהודה דודאי פריך מרישא והיק דליכא למימר דמשום היחוד קאמר דאל"כ ה"ל למימר אין כיחוד רשאי ליחלק אלא אין אחד מהם רשאי ליחלק אבל מדקתני אין רשאין ליחלק מעמע מכלהו פקע זמון אם נסתלק אחד מהם: והא

עין משפט נר מצוה

קנב א [מיי' פט] שו"ע ח"ח סימן רל"ד סעיף ז ז:

א ב מיי' פ"ט מהלכות ברכות הלכה ב סמג עשין כז שו"ע ח"ח סימן קצה סעיף ח ז:

ב ג מיי' פ"ח מהלכות ברכות ה"ב ד שו"ע ח"ח סימן קצה סעיף ח ז:

ד ה מיי' שם הלכה ב:

סמג שם שו"ע ח"ח סעיף ד ז:

ו מיי' פ"ט מה"ל ברכות ה"ב ז סמג שם שו"ע ח"ח סימן קצה סעיף ד:

ח ט מיי' שם הלכה ח סמג שם שו"ע ח"ח סי' קפד סעיף ו ומימון קצו סעיף ד:

[ומיון רש"י מיזיגין יד:]

ל"ה ר"ש]

ט י מיי' פ"ח מהלכות ברכות הל' יד סמג שם שו"ע ח"ח סימן קכד סעיף יב:

י כ מיי' פ"ד מהלכות אבל' הלכה הל' יא שו"ע ח"ח סי' קמה סע' ג ומיי' פ"ד מהלכות אבל' הלכה ג ומיי' פ"ד מהלכות ברכות הל' יא שו"ע ח"ח סי' קמה סע' ג ומיי' פ"ד מהלכות אבל' הלכה ד:

יא ל מיי' פ"ט מהלכות ברכות הלכה י סמג עשין מ שו"ע ח"ח סי' קצו סעיף ג:

יב מ שו"ע שם וכסי' קמ סעיף ט:

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה אמנם כ"ל דמזמנים מ"מ ל"ל תרומתו קס"ד. נ"ל ד"ק דמזמנים מ"מ ל"ל דף מ"ו ע"ב ד"ה ומ"ל דף מ"ו ע"ב ד"ה ומ"ל ע"ב מ"ש ומ"ל מ"ש ומ"ל מ"ש ומ"ל

ברכות מה:

נשים מזמנות לעצמן, והאם זהו רשות או חובה? עי' רש"י ותוס', רמב"ם ברכות ה' ז', רא"ש ופנ"י, ולהלכה עי' שו"ע קצט' ז' דאם מצטרפות לג' אנשים חייבות, ועי"ש לבוש, מ"ב, וחזו"א ל' סק"ח, וע"ע ערכין ג. ושם ברש"י ושו"ת מהר"ם מרוטנבורג ח"ד רכז',

אי הכי אימא סיפא וכו', ועי' תוד"ה אי אי גרסינן ליה, ועי' פנ"י צל"ח ויד דוד.

אחד יוצא בברכת חבירו, וקשה דלהלן אמרינן דמצוה להחלק? עי' רשב"א ב' ביאורים מרומי שדה ופנ"י

ויצא אחד מהם לשוק וכו', באיזה אופן מזמנין עליו, והאם הוא יצא יד"ח זימון? עי' מאירי, תר"י רא"ה, רמב"ם ברכות ה' יג'.

שניים וכו' מצוה להחלק, והאם זהו בכל מצוה או רק בזימון? עי' רש"י, תוס' בע"א, מאירי, רא"ה ורשב"ץ

שלשה שאכלו כאחד וכו', במה אייריי? עי' רש"י וראשונים, רמב"ם ברכות ז' ו', כס"מ שם, טוש"ע ר' בשם הראב"ד ונו"כ שם, ואי רשאי לצאת כשלא הפסיקו עבורו? עי' רשב"א, וכן עי' ראשונים אי צריך לברך המוציא שנית אחר שהפסיק עבורם, עי"ש עוד.

אין זימון למפרע, הטעם? עי' רשב"ץ ומאירי,

הא בבונה ירושלים וכו', ובבאור החילוק בינה לשאר ברכות: עי' רש"י ותוס', רשב"א ותר"י

עני ליה בלחישא, ובזמנינו: עי' תוד"ה רב, שו"ע ורמ"א קפח' ב', עי"ש ב"ח סק"ג.

לע"נ הג"ר יעקב יצחק בהר"ר אברהם צבי (גלינסקי) זצ"ל נלב"ע כ"ב שבט
לתגובות הערות והארות ולקבלת הדף בדוא"ל מידי יום ניתן לפנות ל-
7652935@gmail.com או בין הסדרים למספר - 0527652935

והא מאה נשי כתרי כנרי דמיין . לענין קטן תפלה ולענין כל דבר שבעצרה ואפילו הכי תשכיח להו כשלשה וה"ה לשנים לאכל לא מלי למימר כתר דמיין דאיכן יכולות לזמן דהא קתני נשים מזמנות לעצמן ורש"י פירש כתרי לענין מוכה דאין חייבות לזמן ואם לו מזמנות והוא הדין לשנים : **שאני** התם דאיכא דעות . מכאן מצטרפ נשים יכולות לזמן לעצמן וכן עשו כנות רבינו אברהם חמיו של רבינו יהודה ע"ש אביהן ומיהו לא נהגו העולם כן ונקשה אמאי לא נהגו מדקתני מזמנות מצטרפ דקאמר חייבות לזמן וי"ל דנשים מזמנות לעצמן הייבו אם לו לזמן מזמנות וכן מצטרפ קצת הלשון מדקתני בסתום נשים ועבדים אם לו לזמן אין מזמנין ועוד דמדמה ליה הגמרא לעבדים מצטרפ דמוכה ליכא והא דקאמר כרים ערכין (דף ג. ושם) הכל מחוייבין בזימון לאתויי נשים לענין רשות קאמר ולא לענין מוכה ונשים גריך עיון אם יוצאות בברכה הזימון של אנשים אחתם שאין מבינות ויש מביאין ראיה שיוצאות מדאמר לקמן ספר מבכר וכור יוצא מכאן מצטרפ שאף הנשים יוצאות בהמ"ז אלא מיהו יש לדחות הוקה לאיש דהאי בור אמבין בלשון הקדש ויודע קצת מלי קאמר אבל מיהו יודע לברך אבל נשים שאינן מבינות אלא מלי למימר דלא נפקי והא דאמרי' במגילה (פ"ב ד' יז.) לוגו שמע אמריים יצא פרסומי ניסא בעלמא שאני כדאמרינן התם (דף יח.) האחשדרפים בני הרמכים מי ידעינן מאי היא : **אי** הכי לימא סיפא . לא גרס לי הכי דהא אפי' מעיקר' נמי הוה מלי למפרך מסיפא דאין מזמנין : **רב** זכיר אמר ברוך הוא ומבורך . ובה"ג פסק ברוך הוא ומבורך שמו תמיד לעולם ועד ואי הוה פעמים בתרייהו ברוך הוא אלהינו ומבורך שמו תמיד לעולם ועד : **הא** בטנה ירושלים הא בשאר ברכות . תרי"ח והי"ג די"מ בכל ברכה וברכה כגון אחר שתכנה וכיוצא בו ומיהו פוק חזי מאי עמא דבר שלא נהגו לעשות אמן אלא אחר בונה ירושלים דבהמ"ז : **רב** אמר עני ליה בלחישה . וכן פסק בה"ג ועוד לדיון דלימא פעולים אמרו אביי מודה : לא

יהודה בר מרימר ומר בר רב אשי ורב אחא מדפתי כרבי ריפתא בהדי הדדי לא הוה בהו חד דהוה טופלג מחבריה לברוכי לדו (*יתבי וקא מיבעיא להו) הא דתנן שלשה שאכלו כאחת חייבין לזמן הני מילי היכא דאיכא אדם גדול אבל היכא דכי הדדי נינהו חלוק ברכות עדיף ברוך אניש (ג) לנפשיה אתו לקמיה דמרימר אמר להו ידי ברכה יצאתם ידי זימון לא יצאתם וכי תימרו נידחר ונזמן *אין זימון למפרע בא ומצאן כשהן מברכים מהו אומר אחריהם רב זביד אמר ברוך ומבורך רב פפא אמר עונה אמן ולא פליגי הא דאשכחינהו דקא אמרי נברך והא דאשכחינהו דקא אמרי ברוך אשכחינהו דקא אמרי נברך אומר ברוך ומבורך אשכחינהו דקא אמרי ברוך עונה אמן תני הדא העונה אמן אחר (ג) ברכותיו הרי זה משובח ותניא אידך הרי זה מגונה לא קשיא *הא בבונה ירושלים הא בשאר ברכות אביי עני ליה בקלא כי היכי דלשמעו פועלים וליקומו דהטוב והמטיב לאו דאורייתא רב אשי `עני ליה בלחישא כי היכי דלא נזלזלו בהטוב (ד) והמטיב רבי

דניחא להו דמקבע להו כמוכה - דגדול המטוה ומשקה : **אם רצו אין מזמנים** . כדמפרש מעמא לקמן אחין קביעותן כאה מקום פרילותא בין דנשים בין דמעבד : **דאפילו פאה כתרי דמיין** . לענין מוכה דאין חייבות לזמן

דניחא להו דמקבע להו בחובה (מעיקרא) ת"ש **נשים מזמנות לעצמן ועבדים מזמנים לעצמן נשים ועבדים וקטנים אם רצו לזמן אין מזמנין (*והא נשים אפילו מאה) והא מאה [ה] נשי כתרי גברי דמיין וקתני נשים מזמנות לעצמן ועבדים מזמנין לעצמן שאני התם דאיכא דעות א"ה אימא סיפא נשים ועבדים אם רצו לזמן אין מזמנין אבאי לא והא איכא דעות שאני התם משום פריצותא תסתיים דרב דאמר אם רצו לזמן אין מזמנין דאמר רב דימי בר יוסף אמר רב שלשה שאכלו כאחת ויצא אחד מהם לשוק קוראין לו מזמנין דאמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן שנים שאכלו כאחת אחד מהן יצא בברכת חבירו והוינן בה מאי קא משמע לן תנינא *שמע ולא ענה יצא ואמר רבי זירא לומר שאין ברכת הזימון ביניהם תסתיים א"ל רבא בר רב הונא לרב הונא הא רבנן דארז ממערבא אמרי אם רצו לזמן מזמנין מאי לאו דשמיע להו מר' יוחנן לא דשמיע להו מרב מקמי דנחית לבבל : נופא אמר רב דימי בר יוסף אמר רב שלשה שאכלו כאחת ויצא אחד מהם לשוק קוראין לו ומזמנין עליו אמר אביי והיא דקרו ליה ועני אמר מר זוטרא ולא אמרן אלא בשלשה אבל בעשרה עד דרייתי מתקיף לה רב אשי אורבה איפכא מסתברא תשעה (ה) נראין בעשרה שנים אין נראין כשלשה "והלכתא כמר זוטרא מ"מ *כיון דבעי לארבורי שם שמים בציר מעשרה לאו אורח ארעא אמר אביי נקיטינן שנים שאכלו כאחת מצוה ליחלק *תניא נמי הכי "שנים שאכלו כאחת מצוה ליחלק במה דברים אמורים כששנידהם סופרים אבל אחד סופר ואחד בור סופר מברך ובור יוצא : אמר רבא *הא מילתא אמריתא אנא ואותמרה משמיה דרבי זירא בוותי 'שלשה שאכלו כאחת אחד מפסיק לשנים ואין שנים מפסיקין לאחד ולא והא רב פפא אפסיק ליה לאבא מר בריה אידו וחד שאני רב פפא *דלפנים משורת הדין הוא דעבד**

דניחא להו דמקבע להו כמוכה - דגדול המטוה ומשקה : **אם רצו אין מזמנים** . כדמפרש מעמא לקמן אחין קביעותן כאה מקום פרילותא בין דנשים בין דמעבד כקטנים : **דאפילו פאה כתרי דמיין** . לענין מוכה דאין חייבות לזמן ואם לו מזמנין והוא הדין לשנים : **דאיכא דעות** . דאמר לענין לענין רשות אלמה אחין קביעותן לאהודים מפי מאני אנשים דאיכא מקום גדול לה' אחי : **קוראין לו** . לאהדיעו שהם רוצים לזמן ויפנה אליהם במקום מעמדו ודי להם בכך : **ומזמנין עליו** . ואע"פ שאינו בא אלמה : **ואמר רבי זירא לומר שאין ברכת הזימון ביניהם** . לא בא ללמדנו אלא שאין לריכין זימון דכיון דאחד יוצא בברכת חבריו אמאינו דאין זימון דלא יש זימון ברכת שניהם היא שהרי אומר בברך והוא שונה ברוך הוא : **לאו דשמיע להו מרבי יוחנן** . דבר מערבא הוא דאילו רב בבבל הוה וכני מערבא היכא שמיע להו : **והוא דקרו ליה ועני** . שהמוצר הוא אלמה ושונה ברוך הוא : **לא אמרן** . אלא לריך לזימון בנייהו אלא אלמה אבל עשרה שיאמרו מעוה הוכרת הנס עד דאתי נבייהו : **נראין כשנים** . דאין אדם ממהר להכתין בין עשרה לתשעה : **מצוה ליחלק** . ולכרך כל אחד בפני עצמו בין ברכת המוציא בין ברכת המזון : **אחד מפסיק לשנים** . אם נמרו הנשים שעורתן ורוצין לזמן דרך אדם הוא שיהא האחד מפסיק את שעורתו עד שיזמנו עליו עד ברכת הזן דהייבו ברכת זימון ותחר ונומר שעורתו אבל שנים אין עליהם להפסיק בשביל שיחיד וימתין עד שיגמרו : **לפנים משורת הדין** . לאחשוביה : **לא הוה כבו** (ה) . מופלג בחכמה ובקשה מן הנשים : **דאיכא אדם גדול** . הגדול מבכר בדפסקינן לקמן הלכתא (דף מז.) : **כא ומצאן** . אחד מן הפוק בא ומצא אלמה שהיו מזמנין : **כרוך ומבורך** . דלא מלי למימר שאכלנו מעלו : **פא דקאמר כרוך ומבורך** . כדאשכחיהו דקאמר המזמן נברך אבל אשכחיהו דעבו ברוך הוא עונה בתרייהו אמן : **הא בבונה ירושלים** . שהיא סוף הברכות הרי זה משובח וכן בסוף ברכות דקריאת שמע שחרית וערבית ואחר כל ברכותיו דקתני בברייתא הרי זה משובח אחר גמר כל ברכותיו קאמר ואחר כל ברכותיו דקתני הרי זה מגונה בסוף כל ברכה וברכה קאמר : **כי היכי דלשמעו פועלים** . וידעו שנגמרה כל הברכה שהרי אין המברך עונה אמן אלא בסוף : **וליקומו** . לעבודתייהו ואי משום דקמפקע להו מטובה והמטיב לא איכפת ליה דקסבר דלאו דאורייתא היא אלא ביבנה תקנה על הרוני ביתר שנתנו לקבורה : **רב אמי עני** . להוות אמן בלחישה כי היכי דלא לשמעו וידעו שסם גמר הברכות ויזלזלו בהטוב והמטיב ומיהו משום דסוף כל ברכותיו היה ותניא בברייתא ס"ז משובח לא סני דלא עני ליה : קביעא

[ערכין ג.]

[ד' מיוחסת מלגו לריכין מוכן ומבדני רש"י מלאם דברים ומא לאמי מלאם כבי מתני בגרי דמיין]

לאו מרבי יוחנן . דבר מערבא הוא דאילו רב בבבל הוה וכני מערבא היכא שמיע להו : **והוא דקרו ליה ועני** . שהמוצר הוא אלמה ושונה ברוך הוא : **לא אמרן** . אלא לריך לזמן בנייהו אלא אלמה אבל עשרה שיאמרו מעוה הוכרת הנס עד דאתי נבייהו : **נראין כשנים** . דאין אדם ממהר להכתין בין עשרה לתשעה : **מצוה ליחלק** . ולכרך כל אחד בפני עצמו בין ברכת המוציא בין ברכת המזון : **אחד מפסיק לשנים** . אם נמרו הנשים שעורתן ורוצין לזמן דרך אדם הוא שיהא האחד מפסיק את שעורתו עד שיזמנו עליו עד ברכת הזן דהייבו ברכת זימון ותחר ונומר שעורתו אבל שנים אין עליהם להפסיק בשביל שיחיד וימתין עד שיגמרו : **לפנים משורת הדין** . לאחשוביה : **לא הוה כבו** (ה) . מופלג בחכמה ובקשה מן הנשים : **דאיכא אדם גדול** . הגדול מבכר בדפסקינן לקמן הלכתא (דף מז.) : **כא ומצאן** . אחד מן הפוק בא ומצא אלמה שהיו מזמנין : **כרוך ומבורך** . דלא מלי למימר שאכלנו מעלו : **פא דקאמר כרוך ומבורך** . כדאשכחיהו דקאמר המזמן נברך אבל אשכחיהו דעבו ברוך הוא עונה בתרייהו אמן : **הא בבונה ירושלים** . שהיא סוף הברכות הרי זה משובח וכן בסוף ברכות דקריאת שמע שחרית וערבית ואחר כל ברכותיו דקתני בברייתא הרי זה משובח אחר גמר כל ברכותיו קאמר ואחר כל ברכותיו דקתני הרי זה מגונה בסוף כל ברכה וברכה קאמר : **כי היכי דלשמעו פועלים** . וידעו שנגמרה כל הברכה שהרי אין המברך עונה אמן אלא בסוף : **וליקומו** . לעבודתייהו ואי משום דקמפקע להו מטובה והמטיב לא איכפת ליה דקסבר דלאו דאורייתא היא אלא ביבנה תקנה על הרוני ביתר שנתנו לקבורה : **רב אמי עני** . להוות אמן בלחישה כי היכי דלא לשמעו וידעו שסם גמר הברכות ויזלזלו בהטוב והמטיב ומיהו משום דסוף כל ברכותיו היה ותניא בברייתא ס"ז משובח לא סני דלא עני ליה : קביעא

[מגילה סג:]

[תוס' מז.]

[מגילה מז:]

[לעיל ז. וס"ג]

[לקמן ג.]

[ערכין ג.]

[ד' מיוחסת מלגו לריכין מוכן ומבדני רש"י מלאם דברים ומא לאמי מלאם כבי מתני בגרי דמיין]